

COLUMN – Zaterdag Live, 22 juni 2019 - Columnist: Henny van der Most

Natuurontwikkeling

Natuurontwikkeling en natuurontwikkelingsplannen, op welke schaal dan ook, mislukt vaak in Nederland. Één van de redenen is dat 'wilde natuur', de echte dus, in Nederland niet meer bestaat. Eeuwenlang hebben de Nederlanders de natuur gebruikt, misbruikt, ontwikkeld en aangepast aan onze ideeën en behoeftes. Het gevolg is, dat er op sommige plekken weliswaar mooie cultuurhistorische landschappen zijn ontstaan, maar van 'wilde natuur' is nergens sprake meer. Iedere vierkante centimeter van ons land is wel eens aangepast, ontwikkeld, door mensenhanden omgeploegd of met stenen en asfalt bedekt.

De laatste decennia geven we af en toe een stukje 'terug aan de natuur', prima, maar echte natuurontwikkeling heeft ruimte nodig en duurt eeuwen en geen jaren en dat vergeten we dan even. Het blijft dus nog heel lang een hybride situatie, geen natuur en toch natuur met alle gedoe eromheen: de Oostvaardersplassen zijn een goed 'slecht' voorbeeld.

En ook op kleinere schaal: de stukjes groen in en om de steden zoals de parken, bossen en duinen ontkomen niet aan natuurontwikkelingsplannen. Er is een groot draagvlak voor natuur, maar natuurontwikkelingsplannen stuiten lokaal geregeld op weerstand. Natuur heeft niet voor iedereen dezelfde betekenis en deze verschillen in natuurbeeld zorgen voor onrust en protest. Natuur is vanwege de verschillen in natuurbeeld moeilijk te definiëren, misschien moeten we er maar vanuit gaan "het is groen, dus is het is natuur".

Op papier is er ruimte voor burgers om te participeren in natuurontwikkeling, in de praktijk mag men op één of twee bijeenkomsten kennis nemen van kant en klare plannen van de ontwikkelaar, een beetje commentaar geven, een enkele grasspriet verplaatsen en dan wordt het plan doorgevoerd.

Het betrekken van alle belanghebbende partijen bij natuurontwikkeling heet netwerksturing. De participatie van de burger hierin wordt iedere keer weer onderschat. Van de lokale kennis, lekenkennis en participatie bij het bepalen van de natuurontwikkelingsplannen wordt nauwelijks gebruik gemaakt. En toch is juist deze partij de partij, die de grootste binding heeft met dit stukje natuur.

En als de belangen van de burger al erkend worden, wordt er een communicatiestrategie opgezet, waarbij de boodschap is "deze natuurontwikkeling levert u een waaiertje aan voordelen op", waarbij de communicatie over de voordelen beperkt wordt tot het vlak recreatie, beleving en veiligheid. Die voordelen, waar de harde euro van het project onderligt - immers de commerciële belangen in het project - worden als voordeel voor de burger gepresenteerd. Of de burger zit te wachten op de veranderingen in 'zijn' natuurgebied, of de natuur hierbij gebaat is, is van ondergeschikt belang. Andere partijen met een commercieel belang bepalen hoe het stukje natuur verder door het leven gaat.

Juist bij natuurontwikkelplannen zou de focus moeten liggen op wenselijke veranderingen in het ecosysteem en de binding van de burger met dit natuurgebied. De aanleg van nieuwe

sportvelden, horeca-uitbreiding en niet te vergeten extra paden en verlichting zijn geen natuurontwikkeling maar commerciële ontwikkeling van een natuurgebied.

En om nog even terug te komen op ontwikkeling van 'wilde natuur' in Nederland: dat is een illusie; de versnipperde stukjes groen, die we overgelaten hebben zijn veel te klein om zich te kunnen ontwikkelen als echte wilde natuur. Het ecosysteem is te ingrijpend veranderd. We zijn de grens van eeuwige noodzaak tot menselijk ingrijpen in ons landschap allang voorbij. Als we verstandig zijn geven we hierbij ruimte aan die partijen die het grootste belang hebben bij goed natuurbeheer, de burger en de natuur.

Zaterdag Live, elke zaterdag live van 11.00 – 13.00 uur op Den Haag TV
Escampjournaal, elke zondagavond vanaf 19.00 tot 04.00 uur in carrousel op Den Haag TV
(kanalen van de diverse providers te vinden op www.rtvdiscus.nl)

Studio: De Dreef 247 - Den Haag
Tel: 070 - 380 44 01 / 06 - 508 62 26 6